

Nameščenci se vprašujejo kakšna bo uredba o delovnem času

Ljubljana, 29. januarja
Ze deli časa se vodi boj za novo uredbo o odpiranju in zapiranju trgovin obrtnih delavnin in trgovskih pisarn. Delodajalci si prizadevajo — kar se je posebno izkazalo nedavno na anketi v Beogradu — da bi o delovnem času ostale v veljavni doletne starje uredbe izza L. 1929. Delodajalci pa prav tako odločno zastopajo stališče, da mora biti nova uredba v resnicu moderna.

Javnost se je zatele nekoliko bolj zanimala za vprašanje nove uredbe, ko je bila sklicana 8. novembra prva anketna v Zagrebu.

Tedaj so delavske zbornice dobile naloge da izdelajo osnutek nove uredbe. 29. novembra je bila sklicana konferenca v Beogradu in na njej so zastopniki delavskih zbornic stavili osnutek uredbe in ga predložili ministru za socialno politiko. 18. t. m. je bila sklicana anketna delodajalska in delavskih zbornic v Sarajevu.

Delodajalci so odločno nastopili proti skrbišanju delovnega časa, ki ga določa osnutek nove uredbe. Sklicevali so se predvsem na slabe gospodarske razmere. Zastopniki deložemalcov so navajali, da zdaj vladajo v delovnem času velik tered ter da morajo delati zlasti mnogi trgovski pomočniki nad 10 ur na dan. Posebno zanimive so ugotovitve ljubljanske delavskih zbornic, ki je zbrala podatke po pismeni anketi o delovnem času naših trgovskih nameščencev. 27% trgovskih pomočnikov je delalo nad 10 ur na dan, 82% pomočnikov pa ni imelo zgodnjega počinka, ker so delali nad 8 ure ali ne delovali. Zastopniki deložemalcov so v Sarajevu izpravili pri zahtevi, da mora veljati za vsa trgovska potištja v krajih, ki imajo značaj gospodarskih centrov — tudi na podeželju — oseumnik.

Minister je želel, da bi prišlo do sporazuma med delodajalci in deložemalcem, zato so zastopniki deložemalcov popustili, naj bi veljal v krajih, ki imajo povsem km-čki značaj. Tudi delovni čas Vendar ni prišel do sporazuma, ker so deložemalci vztrajali trdo vratno pri zahtevi, naj bi ostale v veljavni do delovanja delovnega časa. Če da n-ih ne bo delovali, pa je bila spremena osnutek.

10. urnik. Zdi se da sta obe skupini vztrajali tako trdovratno vsaka pri svoji zahtevi iz enega in istega razloga; bali sta se da bi minister ne dobil vredna, če bi nekoliko popustili, da lahko utrije še ved, ker še popuščajo, ter jih ne bo preveč bolelo, ko jim bo vzel nekoliko še časa. Tako prav za pravni pristop do nobenega odločilnega sklepa.

Vendar ne smemo prezreti, da so delodajalski zastopniki, razen iz Skopja in Ljubljane, kar je posebno značilno, pristali na uvedbo popolnega nedeljskega počinka.

V Beogradu bo še sklicana očaja konference zastopnikov delodajalcev in deložemalcov, preden bo minister izdal uredbo.

Osnutek uredbe, ki je prvej obširnej, doloka da niso industrijska podjetja tista, ki zaposlujejo izmed 15 delavcev in nameščencev v treh mesecih, delovni čas sme trajati samo 8 ur ali 48 ur na teden. Po štirini delovni čas je določen v trgovskih in industrijskih pisarnah, ki ne poslujejo v nepredstavljeni zvezi s trgovinami in delavnicami. V bankah in zavarovalnicah, ki ne poslujejo v neposredni zvezi z delavnicami in profesionalnimi, je določen nepretrgan štirni delovni čas. V pisarnah, ki pa poslujejo skupino s trgovinami in obrati, ki trašaj delovni čas 8 ur na dan. V odvetniških notarskih in zasebnih društvenih pisarnah bi trajal delovni čas 7 ur na dan; prav tako v splošno zdravniških in zohotbeniških lokalih, pri deželi v preložih in kesonih pri grafičnih podjetjih in obratih sploh, kjer delajo s svim. Živin stribrom ali materialom, ki iz prava strunene pline in v velikih trgovskih obratih in magazinah (trgovskih hišah).

Ob ne-ih in praznihih bi bil po osnutku uredbe uveden popoln nedeljski počitek kar velja za trgovine, obrte, delavnice in vse vrste pisarn; izvezti so lokalni ki proda bitro pokvarljiva živila (vendar je delovni čas omejen), cvetličarne, rekatere fotografiski ateliere, brivnice na deželi, blagajne avne knihin itd. Uredba prepričuje, da ne delo odronom v ženskam lastnikov obratov, delavnice in pisarn, kakor tudi članji njihovih družin (ki niso sicer zaposleni) smejto biti ali delati v lokalih le v času, ko snejo biti obrati odprt. Gleda dela lastnikov, ki pa bodo izdani posebni predpisi.

O novi uredbi bomo spregovorili obširnejše, ko izdana. Deložemalci pričakujemo, da bo minister kmalu izdal uredbo, ne da bi biveno spremeni osnutek.

»Trgovski list« in Bat'a

Ljubljana, 29. januarja

»Trgovski list«, ki bi moral zagovarjati interese našega trgovstva ter gospodarstva stvarno, prodaja poceni demagogijo, če-mur se pač morajo smejati in čuditi naši stvarni trgovci in obrtniki. V včerajšnji številki objavlja članek pod naslovom »Vprašanje Batine palade v Ljubljani in s podnaslovom »Tudi tu starje slovenska poniznost«. V tem članku genialni narodni gospodar, z vso strokovno vhemenco udriha po Batu, ker namernava zidati pred postmodernim palato. In po našem listu ki zagovarja veliko stavbno delo v Ljubljani.

»Trgov. list« piše včeraj med drugim: »Kakor je našim bralcem dobro znano, bože Bat'a na najlepši točki Ljubljane zgraditi moderno, ne pa originalno palato. Pri-znati treba, da si je Bat'a pri tem izmisli zelo lep rentabilitetični račun.« Proti Batini nameri so zato (namešči zaradi tega, ker je v načrtu palade projektirana kavarna) po vsej pravici nastopili ljubljanski kavarnarji in vsa čast ljubljanskim občinam, da je njih zahtevi tudi ustreljali ter od-klonili priznanje lokalne potrebe po novi kavarni v Batini paladi. Zato tudi ni dala gradbenega dovoljenja, kakor je zahteval Bat'a. Preti temu edino pravilno stvarno občinstvo, pa je sedaj nastopil nekdo v »Slovenskem narodu«... In da bo njegova famarija bolj držala, je izračunal koliko feleza, cementa, lesa itd. bi bilo potrebno za novo palaco, koliko bi zasluzili delavci, koliko voznik itd. Sedaj pa bodo ob zasluzek, ker da dela mestna občina Bat'a sitnosti kaiti nevarnost, da je Bat'a spleh ne bo zidal svoje palade, fe se ne bo njegov načrt v celoti sprejel... Kaj je bilo treba klaveremu domisniku »S.n.e., da se ponuja kot pomagač Batel... Ali mu res ne gre v glavo, da s svojim nepotrebom nastopom samo pomaga Batu, da bi prišel na najlepšem prostoru Ljubljane do palade, ki bi se rentirala in amortizirala iz prispevkov vsega ljubljanskega prebivalstva?... Ali imajo slovenski listi potrebo, da se za takšen amortizacijski načrt tujega velekanitala navdušujejo?«

Tako je pisal »Trgovski list« včeraj 14. septembra 1935 pa tudi apeliral na ljubljanski občinski svet, naj vendar razširi zadevo z Bat'o, da bomo vedeli, zakaj mu daje gradbeni urad stavbno dovoljenje za adaptacijo, ko je bil B. vendar pripravljen investirati milijone v veliko, novo palaco! Med drugim je pisal: »Jasno je, da B. ne bo baš sili na to da izda milijone za pre-vidavo hišo, zlasti če se mu dovoli, da urede le svoj lokal. Toda ne razumemo, kako se more Bati dovoliti prezidava lokalna v hiši, ki sega izven stavbne črte Jasno je, da s tem dovoljenjem izgubi B. interes za premik hiše in tako se delanskos in dovoljenjem otežka, da bi se krizišči pred pošto razširilo, kakor treba. Zato pričakujemo od gradbenega urada, da javno pove, kako je mogla biti dovoljena ta prezidava. Ce bi gradbeni urad ne dal tega pojasnila, pa prosim g. občinske svetovalce, da sprožijo to stvar na seji občinskega sveta.«

Prav za prav bi ne bilo niti treba več komentarija k vsej tej modrosti in doslednosti »Trgovskega lista«, vendar moramo pripomniti, da zidanja Batine palade ne zagovarja samo naš list, temveč vse ljubljanski dnevnihi; pa tudi vsi razumniji ljude so že zdavnaj spreviedeli, da je v interesu našega trgovstva če v Ljubljani zidajo tako veliko palaco, kajti vsak otrok ve da zasuži tudi trgovce. Če se pa oziram posebej na interese obrtnikov, je treba priznati, da so zasužka mnogo bolj potrebeni številni stavbni obrtniki kakor kavarnarji. Vendar se tudi »Trgovskemu listu« ni treba bati, da bodo morali napovedati konkurenčni ljubljanski gostilnari in kavarnarji samo zaradi Bate, saj se sklicuje na to, kako saino se bo amortizirala Bati nova

palača samo zaradi kavarne. Po logiki »T. lista« kavarnarjem ne gredo torej posli poslo, potem takem se je jem po tudi ni treba biti konkurenco nove kavarne. Toda »Trgovskemu listu« gre za nekaj povsem drugega: zato da bi B. sploh ne zidal! Ce pa že hode zidati, bi moral sprejeti načrte »Trgovskega lista«. Ne vemo, ali je genialni gosp. »arstvenik pri T.« pristaš liberalnega gospodarskega sistema: spredvieli smo pa lahko po njegovih pisanih modrosti, da B. v Ljubljani ne sme zidati palade, ki bi se mu amortizirala. Potem takem sme samo darovali 10 milijonov din morda za zidanje samostana na vogalu Seltenburgove ulice in Aleksandrove ceste. Ta idealizem gospodarski strokovnjaki veda lahko pričakujemo od »stujege velekapitala«. Vprašanje tujega kapitala pri nas je pa poglavje zase.

SPORT Občni zbor SK Reke

Vič, 29. januarja

Naš agilni SK Reka je polagal v sredo 26. t. m. obračun svojega dela na XII rednem občnem zboru v salonu gostilne Konsum na Glincih ob udeležbi 42 klubovih članov. Občni zbor je vodil in otvoril I. podpredsednik g. Ivo Hartman, ki se je v topnih besedah s njele spomnili nepozabnega klubovega predsednika v dobrotnika, pokojnega tovarnarja g. Rudolfa Zalokerja, koga spomin so navzoči, počastili so stope in zaklicali »Slava«. Predsedujoči je nato predlagal pismene pozdrave ministru za telesno vrogoj dr. Miletiču, banu, mestnemu županu, Jugoslov nog, savezu in IZSS, kar so navzoči sprejeli z odobravljeno.

Po čitanju zapisnika zadnjega občnega zabora so sledila poročila klubovih funkcionarjev. Ker je med letom odstopil klubov tajnik, je podal tajniški poročilo g. Jereb. Iz njegovega kratkega poročila je bilo razvidno, da je klub uspešno deloval, predvsem klubovi sekcije: nogometna in smučarska. Klub je imel med letom 12 rednih, 2 izrednih in 1 žalno sejo. Članov steje 3 ustanovne, 75 rednih in 38 podpornih, skupno 116 članov. Iz blagajniškega poročila g. Barth je bilo razvidno, da je imel klub 18.074 din dohodka in 17.523 din izdatkov. V odsotnosti zadržanega predsednika nogometne sekcije je podal poročilo g. Erman. Nogometna sekcija je v prvenstvenem tekmovanju za zaključek sezone 1936-1937 odigrala v letu 1937 dve prvenstveni tekmi in se plasirala na 5. mesto od 6 tekmojučih klubov. Vseh tekem je klub odigral 54 in to 25 prvenstvenih, 11 priateljskih, 10 trening-tekm in 8 pokalnih. Gorazdka pri vseh seniorjih in juniorskih tekemah znača 123 : 108 za SK Reko. Poročalec je nato kritiziral slabo disciplino članov nogometne sekcije, kar je bil vroč, da je klub zasedel predzadnje mesto. Prosil je navzoče aktivne nogometiste, da se zavedajo svojih dolžnosti v tekočem letu, da se klub dvigne in si pridobi tisti renome, kot ga je izdal svetovšč. Za smučarsko sekcijo je poročal načelnik g. Cvar. Radi slabih snežnih razmer se sekcija ni mogla posebno uveljaviti, vendar so se člani udeležili klubskih tekem v teku in smuku o veliki noči na Kofčah in so člani dosegli prav dobre uspehe. Sekcija steje ob koncu poslovnega leta 38 članov.

Po poročilu nadzornega odbora, ki je počivali dokaj uspešno delovanje kluba, je bila izglasovana razrešnica blagajniku in odboru, nakar je bila volitve novega odbora in sili soglasno izvoljeni: za predsednika industrijačec Aleksander Fridrich, podpredsednik Janez Illovar II, podpredsednik Franc Boltežar, tajnik Janez Porečnik, blagajnik Franc Repovž, gospodar Rudi

Maričič, načelnik nog. sekcijske Janez Illovar, načelnik zimске sekcijske Franjo Cvar, oborniki: Blažnik, Drašler, Belič, Bartel, Hartman, Pištar, Zeletel, Jerib, Stoklasa, Erman, nadzorni odbor: Betteto, Podlogar, Bartl Rudi in Novak. Pri slučajnosti so bili sprejeti razni predlogi za izboljšanje klubovega delovanja, med drugim pa je bil sprejet z velikim odobravljanjem predlog, da se sopraži pokojnega klubovega predsednika gospa Zalokerja inmenjuje za čestno člano kluba. Občni zbor, ki je potekel v prvem sportnem dnu, je zaključil g. Ivo Hartman in pozval vse na uspešno sportno delovanje. Želimo našemu vremenu klubu v tekočem letu tudi tudi mi mnoge lepih v časnih uspehov in mi kličemo sportni »Zdravje!«. J. H.

SOKOL

Sokolsko društvo Cerknica

Sokolsko društvo Cerknica je imelo v nedeljo 23. t. m. ob prav ledi udeležbi sokolskih pripadnikov občni zbor, ki ga je vodil starosta br. dr. Stanko Pušenjak. V svojem govoru se je najprej s pleteto spomnili nepozabnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinjelja, blagopokojnega predsednika br. Tomaža Masaryka, kajih spomin so navzoči podatki stope in zaklicali »Slava«. Zatem je nazdravil mlademu sokolskemu kralju Petru II. med borutimi ovacijami in vitezki »Zdravje!«. Prav tople pozdrav je izrekel br. starosta tudi zunepremod odposlanec br. Flegar, na to pa v lepem govoru orisal naloge sokolske postojanke. Razveseljivo je bilo zlasti v današnji dobi pozivati navzoče kolovstva v današnji delu in precitati poslanci Saveza SKJ. Društveni čintelji tajnica s Prevčevem, načelnik br. Skuk, prosvetar br. Kranjc, blagajnik br. Zagorjan in gospodar br. Vivoda so podali izčrpna poročila, iz katerih je bilo razvidno uspešno delovanje te obmejne sokolske postojanke. Razveseljivo je bilo zlasti v današnjem delu in precitati poslanci Saveza SKJ. Društveni čintelji tajnica s Prevčevem, načelnik br. Skuk, prosvetar br. Kranjc, blagajnik br. Zagorjan in gospodar br. Vivoda so podali izčrpna poročila, iz katerih je bilo razvidno uspešno delovanje te obmejne sokolske postojanke. Razveseljivo je bilo zlasti v današnjem delu in precitati poslanci Saveza SKJ. Društveni čintelji tajnica s Prevčevem, načelnik br. Skuk, prosvetar br. Kranjc, blagajnik br. Zagorjan in gospodar br. Vivoda so podali izčrpna poročila, iz katerih je bilo razvidno uspešno delovanje te obmejne sokolske postojanke. Razveseljivo je bilo zlasti v današnjem delu in precitati poslanci Saveza SKJ. Društveni čintelji tajnica s Prevčevem, načelnik br. Skuk, prosvetar br. Kranjc, blagajnik br. Zagorjan in gospodar br. Vivoda so podali izčrpna poročila, iz katerih je bilo razvidno uspešno delovanje te obmejne sokolske postojanke. Razveseljivo je bilo zlasti v današnjem delu in precitati poslanci Saveza SKJ. Društveni čintelji tajnica s Prevčevem, načelnik br. Skuk, prosvetar br. Kranjc, blagajnik br. Zagorjan in gospodar br. Vivoda so podali izčrpna poročila, iz katerih je bilo razvidno uspešno delovanje te obmejne sokolske postojanke. Razveseljivo je bilo zlasti v današnjem delu in precitati poslanci Saveza SKJ. Društveni čintelji tajnica s Prevčevem, načelnik br. Skuk, prosvetar br. Kranjc, blagajnik br. Zagorjan in gospodar br. Vivoda so podali izčrpna poročila, iz katerih je bilo razvidno uspešno delovanje te obmejne sokolske postojanke. Razveseljivo je bilo zlasti v današnjem delu in precitati poslanci Saveza SKJ. Društveni čintelji tajnica s Prevčevem, načelnik br. Skuk, prosvetar br. Kranjc, blagajnik br. Zagorjan in gospodar br. Vivoda so podali izčrpna poročila, iz katerih je bilo razvidno uspešno delovanje te obmejne sokolske postojanke. Razveseljivo je bilo zlasti v današnjem delu in precitati poslanci Saveza SKJ. Društveni čintelji tajnica s Prevčevem, načelnik br. Skuk, prosvetar br. Kranjc, blagajnik br. Zagorjan in gospodar br. Vivoda so podali izčrpna poročila, iz katerih je bilo razvidno uspešno delovanje te obmejne sokolske postojanke. Razveseljivo je bilo zlasti v današnjem delu in precitati poslanci Saveza SKJ. Društveni čintelji tajnica s Prevčevem, načelnik br. Skuk, prosvetar br. Kranjc, blagajnik br. Zagorjan in gospodar br. Vivoda so podali izčrpna poročila, iz katerih je bilo razvidno uspešno delovanje te obmejne sokolske postojanke. Razveseljivo je bilo zlasti v današnjem delu in precitati poslanci Saveza SKJ. Društveni čintelji tajnica s Prevčevem, načelnik br. Skuk, prosvetar br. Kranjc, blagajnik br. Zagorjan in gospodar br. Vivoda so podali izčrpna poročila, iz katerih je bilo razvidno uspešno delovanje te obmejne sokolske postojanke. Razveseljivo je bilo zlasti v današnjem delu in precitati poslanci Saveza SKJ. Društveni čintelji tajnica s Prevčevem, načelnik br. Skuk, prosvetar br. Kranjc, blagajnik br. Zagorjan in gospodar br. Vivoda so podali izčrpna poročila, iz katerih je bilo razvidno uspešno delovanje te obmejne sokolske postojanke. Razveseljivo je bilo zlasti v današnjem delu in precitati poslanci Saveza SKJ. Društveni čintelji tajnica s Prevčevem, načelnik br. Skuk, prosvetar br. Kranjc, blagajnik br. Zagorjan in gospodar br. Vivoda so podali izčrpna poročila, iz katerih je bilo razvidno uspešno delovanje te obmejne sokolske postojanke. Razveseljivo je bilo zlasti v današnjem delu in precitati poslanci Saveza SKJ. Društveni čintelji tajnica s Prevčevem, načelnik br. Skuk, prosvetar br. Kranjc, blagajnik br. Zagorjan in gospodar br. Vivoda so podali izčrpna poročila, iz katerih je bilo razvid

Zakon je kakor pajčevina..

Zanimiv referat namestnika državnega tožilca Brinca Goslarja o našem kazenskem zakoniku

Ljubljana, 29. januarja
V spomenici VIII. kongresa jugoslovenskih pravnikov je izdelal referat namestnika državnega tožilca v Ljubljani g. Brinca Goslarja pod naslovom »Ali naj se povidi kazni v kazenskem zakoniku za doloden kazniva dejanja in ali naj se znača razlika med najvišjo in najnižjo kaznjico. V referatu je podana izredno jasna naše kriminalistična zadnjega desetletja, slabe in pomanjkljive strani našega kazenskega pravosodstva, zato bodo glavne misli tega referata zanimala tudi lajike.

VAZNA JE OSBNOST ZLOCINCA

Gled problema kazni je avtor mnenja, da mora dati kaznovanje pred vsemi povračilo za storjeni zločin, poleg tega pa skratiči pobjoštji zločinca in vplivati strašilno na druge ljudi. V pravnih zavesti naroda je, da je potrebno pravilno povračilo za storjeni zločin. Naš kazenski zakonik je zavzel edino pravilno stališče, da ne more biti samo dejanje, temveč tudi osbnost storilca, njegovi nagibi, misljenje in značaj, odločilni pri odmeri kazni in uporabi kazenskih sankcij. Za odmer kazni je važno, iz kakšnih nagibov je poteklo zločinsko dejanje, kaj je vplivalo na voljo storilca in na njegovo odločitev za izvršitev kaznivega dejanja. Duhu moderne pravne sole ustreza naš kazenski zakonik, ko razlikuje zločine, ki izvirajo iz koristojubja ali iz drugačnih nečastnih in odvratnih nagibov ter zagroža za takže zločine smrti za najtežja in robijo za težka dejanja, za manj težka pa strogi zapori. Za vsa kaz. dej. ki nastanejo na, za manj težka pa strogi zapori. Za vsa druga kazniva dejanja, ki nastajajo iz malomarnosti ali iz drugih nečastnih nagibov, najostane kazen zatočenje za težje primere, a zapor in denarna kazen za lažje primere. Ni se mogoče potegniti za to, da bi se v naši državi opustile različne vrste kazni na prostosti in nadomestile z enotno kaznijo.

SMRTNA KAZEN JE SE POTREBNA

Ker živimo se vedno v razkrojeni dobi, ko zločinstvenost naravnica, je že zaradi vidika »splošne ostrasti« nujno potrebno, da se nadaljuje obdržimo smrtno kazen za doloden najtežja kazniva dejanja. Smrtna kazena je umestna, saj se v bodočnosti za usmrtev kralja, prestolonskega, kraljevskoga namestnika in vsakega oblastvenega organa, za usmrtev človeka iz koristojubja in za usmrtev, ki je bila izvršena na okruten način, za razbojnivstvo pri katerih je bil kdo ob življenju, ter za težka teroristična dejanja, naperjena proti integratimi države.

Največ zlo so kratkodobne kazni na prostosti. Zato mora moderna zakonomadja stremiti za tem, da jih nadomesti, kolikor se da, z denarnimi kaznimi. Kazniva dejanja zoper obstoj države in njeno ustavno ureditev je treba smatrati za kazniva dejanja najtežje vrste. V § 95 in 97 k. z. naj bi se zvila kazen robito do 10 let naj bi se zvila kazen robito do najmanj 3 let do robije 15 let.

Za izdajalce domovine in vohne, ki napravijo dejanje po §§ 105/1, 106/1, 107 in 108/1 bi bilo umestno določiti kazen z najmanj petletno robito ali z dosmrtno robito. Za posebno težke primere pa naj bi se določila smrtna kazen.

LAZNE OVADJE KOT OSBNO IN POLITIČNO MASCEVANJE

S § 129 je zakonodajalec določil normo za vzdruževanje reda in miru na cestah. Kršenje tega zakona bi bilo zadostno kaznovano zgolj z denarno kaznijo do 5000 din.

Praksa dokazuje, da so čedalje bolj pogoste lažne obdočitve drugih iz osebnega ali političnega nasprotstva. Zato je umestno, da bi se v § 139/1 k. z. določena kazenska sankcija poostri, tako da bi se storilci kaznovala s stroškim zaporom in za strokovno izpolnitve sodnega poslova pri kazenskih posloih.

Pohvala mednarodnih tekmovalcev Na tekmi Rallye Monte Carlo je zastopal naša država podpredsednik Avtokluba baron Born

Ljubljana, 29. januarja.
Danes ob 11. so začeli zbirati v Monte Carlu mednarodni tekmovalci-avtomobilisti, ki so tekmovali v avtomobilski tekmi Rallye Monte-Carlo. Za to tekmo, ki budi po vsej Evropi izredno zanimanje, se letos zelo zanima tudi naša javnost, ker je prvič zastopana naša država med tekmovalci po Mariboru G. Stojnsku. Zato je potrebno, da javnost seznamo še z nekatimeri zanimivostmi v zvezi s tekmo.

Letosna prireditev je bila 17. in tretjič so letos tekmovalci vozili skozi našo državo. Za vsako tekmovanje je določeno več prog, ki so bile letos preprečene skoraj po vsej Evropi. To se pravi, da ima vsaka prog svoj start, a vse proge se izteka v Monte Carlu ter imajo skupen cilj. Zato se tudi tekma imenuje »rallye« (zvezna). Skozi našo državo sta držali dve prog: Palermo-Ljubljana-Wien in Atena-Sofija-Beograd-Budapest-Wien. Proge so »držale« iz Bukarešte skozi Romunijo, Češkoslovaško, Nemčijo, Belgijo in Francijo, iz Tallina skozi baltske države, Poljsko, Nemčijo in Francijo; iz Umee (Švedska) skozi Dansko, Nemčijo in Francijo; iz Stavangerja (Norveška) skozi Dansko, Nemčijo itd.; iz John O' Groatsa (Anglija) skozi zahodno in južno Francijo. Skupno je bilo torek 8 prog.

Za prog s startom v Palermu se je prijavilo 32 tekmovalcev, a startalo jih je samo 20. Iz Padova proti Ljubljani je startalo 18 tekmovalcev, a prispeval jih je v Ljubljano 17. Izostal je Francooz J. Cotard. Francooz M. Levy s tovarisem R. Clezeaujem je pa imel smolu; na Notranjskem je imel karambol z nekdan zagrebškim avtomobilistom, a nesreča ni jenela hudi posledie. Tekmovalec je kmalu popravil avtomobil ter je prispel v Ljubljano brez izgubo časa. Pot iz Palerma do Ljubljane je

nih pravic. Znatno se množijo tudi lajne izpovedi prič. Ljudje iz vseh stavov se dajo vplivati ali podkupiti in po krivem pricajo. K predpisanim kazenskim sankcijam za težke delitve bi bilo potrebno pridjeti. Še sankcijo z denarno kaznijo. Za dejanja po §§ 149 in 152 k. z., to je publikiranje sodnih ukrepov zoper mlajše minoletnike, za objavljivanje dejstev s tajnih razprav, za katere je državna korist, da ostanejo v tajnosti, za objavljivanje obtožnic in dokaznega materiala, preden se objavi na razpravi, za vsa ta dejanja, naj bi se določila kot kazenska sankcija samo denarna kazen in ne tudi zapor.

Obilo posta imajo sodišča tudi s postopanjem zoper postopače in vlačugarje in delomiranci. Cedačje vjetri obseg zavzemajo tudi tajna prostutucija, ter se je tu razvito zvodništvo prostutucija zadnje čase zelo razplasio. Za pobijanje tega kriminalnega zavoda bi bile potrebne najostrejše kazni. Povratniki pri teh delitilih bi bilo treba postopati v prisilno delavnico.

ZIVLJENJE NAJ SE BOLJ ZAŠČITI!

Posebno žalostno sliko kaže sodna statistika glede kaznivih dejanj zoper življenje in teho. Tu gre največ za uboje, storjenje navadno v pisanjih. Poostrene kazni za dejanja v pisanjih bodo najboljše sredstvo za odvračanje od alkohola in s tem od zločina. Blage kazni za zločine zoper življenje po § 178/II k. z. je treba normirati ostrejšo kazen: robijo do pet let.

Požig se množijo po številu in obsegu. Za preprost požig na tuji imovini je v § 187 k. z. statuirana preizkušnja kazeni, zlasti jo je primerjamo kazenski sankciji za tativno po § 316 k. z. Za dejanje po § 187 k. z. bi bilo treba zagroziti kazen vsaj do 10 let robije.

Ponarjanje naših kovancev in bankovev je zavzel zelo velik obseg. Škoda tripli država, gospodarstvo in najbolj občutno nižji sloji. Za teke zločine bi bilo treba zagroziti s strožjo kaznijo, tudi s kaznijo robije in z denarno kaznijo obenem.

Ne moremo soglašati z naziranjem, da je spolno življenje zasebna zadava poedinca država mora preprečiti z nemravnostmi izviračo zlo. Ostra diferenciacija med spolno zdržljivo in drugimi nečastimi dejanji se nam zdi neumetljena. Vrsto in višino kazenskih sankcij za nečasta dejanja bi bilo treba izenačiti z onimi, ki so določena za kaznivo spolno zdržljivo obenem.

PROTIKORUPCIJSKI ZAKON JE POTREBEN

Vsa je za nejavne žalitve naj bi se statuirale samo denarne kazni. Najsteviljniji so zločini zoper varnost imetja: tativne, utaja in prevara. Za ta dejanja so že doloden najvišje kazni in ni treba, da bi se tozadne kazenske sankcije povišale. Podudariti pa je treba, da bi se moralata za vsa kazniva dejanja iz koričenja zločinov, ukinili možnost izrekanja pogojnih kazni. Stroga represija je potrebna za službene nezakonitosti pri sestavi javnih listin, v naši državi so žal pogoste tudi zlorabe uradne oblasti, zato je upravilnik klic po ostrem protikorupcijskem zakonu. Za zlorabe uradne oblasti naj bi bila uporabljena pogojna kazni nedopustna.

Od sodišč izredene kazni se često ne izvršujejo zaradi pomanjkanja demarja za vzdrževanje kazalnic in prehrane jetninkov. Vzmo je, da se ustavljajo zavodi samo za izvrševanje kazni pri mladoletnikih. Tudi prepogoste amnestije skrbujejo učinkovitosti kaznovanja. Opozra se tudi, da obsojeni precej časa ne nastopijo kazni, ker računajo že v naprej na amnestijo ali se jih kazni odlagajo zaradi bolezni. V takih primerih veljajo besede pokojnika Milkinskega: »Zakon je kakor pajčevina, velike muhe jo prediro, majhne pa obtiče v nej.« Končno bi moralata naša pravosodna uprava bolj skrbeti za tehnično izpopolnitve preiskovalnih sodnikov in za strokovno izpopolnitve sodnega poslova pri kazenskih posloih.

Za izdajalce domovine in vohne, ki napravijo dejanje po §§ 105/1, 106/1, 107 in 108/1 bi bilo umestno določiti kazen z najmanj petletno robito ali z dosmrtno robito. Za posebno težke primere pa naj bi se določila smrtna kazen.

LAZNE OVADJE KOT OSBNO IN POLITIČNO MASCEVANJE

S § 129 je zakonodajalec določil normo za vzdruževanje reda in miru na cestah. Kršenje tega zakona bi bilo zadostno kaznovano zgolj z denarno kaznijo do 5000 din.

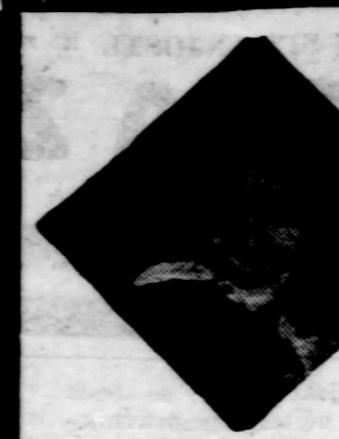
Praksa dokazuje, da so čedalje bolj pogoste lažne obdočitve drugih iz osebnega ali političnega nasprotstva. Zato je umestno, da bi se v § 139/1 k. z. določena kazenska sankcija poostri, tako da bi se storilci kaznovala s stroškim zaporom in za strokovno izpopolnitve sodnega poslova pri kazenskih posloih.

Pohvala mednarodnih tekmovalcev Na tekmi Rallye Monte Carlo je zastopal naša država podpredsednik Avtokluba baron Born

Ljubljana, 29. januarja.
Danes ob 11. so začeli zbirati v Monte Carlu mednarodni tekmovalci-avtomobilisti, ki so tekmovali v avtomobilski tekmi Rallye Monte-Carlo. Za to tekmo, ki budi po vsej Evropi izredno zanimanje, se letos zelo zanima tudi naša javnost, ker je prvič zastopana naša država med tekmovalci po Mariboru G. Stojnsku. Zato je potrebno, da javnost seznamo še z nekatimeri zanimivostmi v zvezi s tekmo.

Letosna prireditev je bila 17. in tretjič so letos tekmovalci vozili skozi našo državo. Za vsako tekmovanje je določeno več prog, ki so bile letos preprečene skoraj po vsej Evropi. To se pravi, da ima vsaka prog svoj start, a vse proge se izteka v Monte Carlu ter imajo skupen cilj. Zato se tudi tekma imenuje »rallye« (zvezna). Skozi našo državo sta držali dve prog: Palermo-Ljubljana-Wien in Atena-Sofija-Beograd-Budapest-Wien. Proge so »držale« iz Bukarešte skozi Romunijo, Češkoslovaško, Nemčijo, Belgijo in Francijo, iz Tallina skozi baltske države, Poljsko, Nemčijo in Francijo; iz Umee (Švedska) skozi Dansko, Nemčijo in Francijo; iz Stavangerja (Norveška) skozi Dansko, Nemčijo itd.; iz John O' Groatsa (Anglija) skozi zahodno in južno Francijo. Skupno je bilo torek 8 prog.

Za prog s startom v Palermu se je prijavilo 32 tekmovalcev, a startalo jih je samo 20. Iz Padova proti Ljubljani je startalo 18 tekmovalcev, a prispeval jih je v Ljubljano 17. Izostal je Francooz J. Cotard. Francooz M. Levy s tovarisem R. Clezeaujem je pa imel smolu; na Notranjskem je imel karambol z nekdan zagrebškim avtomobilistom, a nesreča ni jenela hudi posledie. Tekmovalec je kmalu popravil avtomobil ter je prispel v Ljubljano brez izgubo časa. Pot iz Palerma do Ljubljane je

Promocija hramovega glasbenega in pevskega zimske po motivih nemškega

Puccinijeve operе Boheme

Čar bohemov

Pozor! V NEDELJO OB 10.30 DOP. Benjamin GIGLI v filmu **Ave Maria**

V glavnih vlogah:

Marta Eggerth in Jan Klepura

Ostala zasedba:

Paul Kemp, Theo Lingen, Oskar Sime, Rich. Romanovsky, Fritz Imhof, Lini Holzschuh, Glasbe:

G. Puccini, Slagerji: Rob.

Stolz, Režija: Géza Bolváry.

Predstave danes ob 14.

19.15 in 21.15 uri, jutri (v nedeljo) ob 15, 17, 19. in 21. uri

Danes

Kino

Union

Ave Maria

Smrt najslavnejšega nemškega dirkača Na avtomobilski dirki med Frankfurtom in Darmstadtom se je ubil znaten dirkač Bernd Rosemeyer

Berlin, 29. januarja

Na kraški avtomobilski cesti med Frankfurtom in Darmstadtom se je včeraj smrtno ponesrečil najslavnejši nemški dirkač v tudi eden znamenitejši avtomobilski dirkačev sveta Bernd Rosemeyer. Na tej cesti se obe nemški konkurenčni veletvrdki Mercedes-Benz in Auto-Union preizkusili najnovje type svojih dirkalnih voz. Med dirkači je bil tudi Bernd Rosemeyer. Že prvi vojni je omnil, da mu je med dirko zelo nagajal sunkovit jugozapadni veter, ki bi ga bil kmalu vrgel s ceste. Kljub temu je startal še enkrat, bila je pa to njegova zadnja vožnja.

Nesreča se je zgodila pri km 9. Rosemeyer je drvel z največjo brzinou po cesti, ko je sunkovit veter naredil zagrabiti njegov avtomobil in ga v loku treselj v ograjo mostu ob cesti. Avtomobil se je popolnoma razbil, in dirkač je bil doletil v gradišča, ki je zgrajeno na motivih narodnih pesmi. Med dirkači je bil kmalu med najboljšimi v Nemčiji. Leta 1935, 14. julija je v takozvanih Eifelskih dirki med dežejem in v gosti megi na najtežjih progah Evrope zmagal proti najslavnejšim dirkačem. Iste leto je zmagal tudi na veliko nagrado Nemčije, Italije in Švice v gorski dirki za prvenstvo Nemčije. Dosegel je pet zmag in eno drugo mesto v šestih najtežjih dirkah v postal evropski prvak. Lani se je sprva srca nasmehl Caracciolo, toda v Newyorku si je v ostri borbi z najslavnejšimi dirkači sveta Rosemeyer priboril Vanderbiltov, v Italiji pa Acerbov pokal. Povods je bil državljan Francije, ki je bil v Ljubljani in v oktobra 1935. leta zmagal v Italiji v dirki za prvenstvo Nemčije. Dosegel je pet zmag in eno drugo mesto v šestih najtežjih dirkah v postal evropski prvak. Lani se je sprva srca nasmehl Caracciolo, toda v Newyorku si je v ostri borbi z najslavnejšimi dirkači sveta Rosemeyer priboril Vanderbiltov, v Italiji pa Acerbov pokal. Povods je bil državljan Francije, ki je bil v Ljubljani in v oktobra 1935. leta zmagal v Italiji v dirki za prvenstvo Nemčije. Dosegel je pet zmag in eno drugo mesto v šestih najtežjih dirkah v postal evropski prvak. Lani se je sprva srca nasmehl Caracciolo, toda v Newyorku si je v ostri borbi z najslavnejšimi dirkači sveta Rosemeyer priboril Vanderbiltov, v Italiji pa Acerbov pokal. Povods je bil državljan Francije, ki je bil v Ljubljani in v oktobra 1935. leta zmagal v Italiji v dirki za prvenstvo Nemčije. Dosegel je pet

POZOR

Radi skorajšnje izselitve nudita spodaj navedeni tvrdki p. n. občinstva zelo ugoden nakup svojega blaga.

Hitite, ker prilika traja le kratek čas

Peko

GLAVNA PRODAJALNA CEVLJEV V LJUBLJANI
ALEKSANDROVA CESTA 1

Začetkom februarja se selimo na Tyšovo (Dunajsko) cesto 11 v prejšnjo trgovino Žilič poleg »Flgovca«.

Priporočamo se svojim cenjenim odjemalcem za nadaljnjo naklonjenost.

P. Mađdić

Modna trgovina za dame in gospode

LJUBLJANA — Aleksandrova c. 1

se preseli:

oddelek za gospode

na Aleksandrovo cesto št. 12
(v bivši lokal J. Maček)

oddelek za dame pa

v pasažu palače »Viktoria«

Pred izselitvijo zelo ugoden nakup modnega blaga za dame in gospode.

Otroški vozički najnovejših modelov
PO ZELO NIZKI CENI — CENIKI FRANKO

»TRIBUNA« F. BATJEI
LJUBLJANA, Karlovska cesta 4 — Podružnica MARIBOR,
Aleksandrova cesta 26

ZGODE BREZ GROZE

so najprijetnejše razvedrilo, ki vam bo skrajšalo dolgočasne zimske dneve in ki bo razveselilo vse vase drage, če jim jih darujete.

ZGODE BREZ GROZE

so nenavadno tepa knjiga in tudi nenavadno poceni.
10 din broširana — KNJIGA — vezana din 15

Naročite takoj

ZGODE BREZ GROZE

ZALOZBA „CESTA“
Ljubljana — Knafijeva ulica 5

Vsakovrsna svolta in druge specialitetne za maske

A. & E. SKABERNÉ
LJUBLJANA

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Preklici, izjave beseda Din 1.— davek posebej.

Za pismene odgovore glede matih oglašov je treba priložiti znamko — Popustov za male oglašne ne priznamo.

Naslove malih oglasov pošiljamo samo enim, ki pošiljejo znamke za 3 din.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 8 Din

Vsled ogromne zalage

• Hubertus, piščev, zimski sukenj. obtek i.t.d.

ODPRODAJAMO VSA OBLACILA

• 15 do 20% popustom.

P R E S K E R
LJUBLJANA, Sv. Petra c. 14

50 PAR ENTLANJE
azuriranje, vezenje zaves, perila, monogramov, gumbnic. Večna zaleta perja po 6.75 din.
• Julijana, Gospovska cesta 12.

Sveže najfinje norveško ribje olje

Iz tekarne dr. Piccoli v Ljubljani se priporoča bledim in slabotnim osebam

BARVANJE LAS
specjalno izvršuje v vseh njansah frizerski salon RAKAR, Prešernova ulica 7, nasproti slastičarne Košak.

ZDRAVSTVENE KNJIGE
Zdravje spolnega življenja din 25.— Kako se žena obvaruje spočetja nosečnosti din 35.— Dekleta, ki niso za zakon din 20.— Kako se obvarujem vseh bolezni din 20.— Razpošila po povzetju, omotano, Polajnec, Ljubljana— Moste, Bavdkova 2. 375

NACE NAROBE
tapetnik, Celovška cesta 41, se priporoča. 14.R.

JUTRI VELIKA PREDPUSTNA ZABAVA
Na razpolago bodo razne pustne dobrote! Igra priznan tri! Gostilna Martinc, Zg. Šiška. 381

KUPIM
beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 8 Din

KUPIM HMELOVK

večjo množino. Naslov: Franc Koželj, Ljubljena 63, p. Celje. 382

MLATILNICO

s plino-motornim pogonom kupim. — Dolžina mlatilničnega bobna 70 do 80 cm. Posednik Franc Golob, Hranilniška cesta 8, Ljubljana. 383

POZOR GOSTILNIČARJI!

AVTOMATSKE BILJARDE

izdelujem v lastni specjalni strojni delavnici. — Za gotovino 2500 din, a v najem dan na procente. — Cenjene ponudbe na

ANTON PRISTOVNIK

Zagreb

POUK

Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 8 Din

STROJEPIŠNI POUK

Večerni tečaj za začetnike in izvedbance. Dva oddelka — od pol 7. do 8. in od pol 8. do 9. zvečer. Najmodernejša stroje-pisnica, na razpolago 25 naj-različnejših pisalnih strojev. — Vpisovanje dnevno od pol 7. do 8. zvečer. Solinma najnižja. Prisjetek pouka 3. februarja. Tečaj 2 do 4 meseca. Christofor učni zavod, Domobraska cesta 15. 356

FRANCOSCINA, NEMSCINA, KLAVIR

Pravljni pouk odražim in otrokom, priprava za izpite (nature) privatistom, konverzacijsko, pomožni pouk šolski mladini. — Cena zmerna. Uspešna učna praksa. Aneta Potočnik, strok. dipl.. — Tržaška cesta 1/L. 374

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 8 Din

LA BUKOVA DRVA

lepa, suha, žagana, na dom do-stavljenia, samo 100 din za m². Janežič, Orlova ulica 11 (pri dolenjski mitnici). 343

SLUŽBE

Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 8 Din

ZASTOPNIKE IN POTNIKE

sprejmem za takoj. Ivan Merak. Sv. Petra c. 76, Ljubljana. 373

FRIZERKO

sprejmem za takoj. Ivan Merak. Sv. Petra c. 76, Ljubljana. 373

ŽIVALI

Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 8 Din

KANARCKE

harcarje, dobre pevce, samice in samice dobite po ugodni ceni. Franc Golob, Hranilniška cesta 8, Ljubljana. 383

Mislila je, da je Bre-dina obleka bela...

... dokler ni obrisala otrokov obraz pri prijateljici, ki pere z Radionom.

Čeprav imate morda dovolj izkušenj v gospodinjstvu — Vaše perilo bi' moglo biti vseeno še lepše: s pomočjo Radiona! V primeri z bleščo belino z Radionom oprane perila, se zdi vsako drugo perilo sivkasto.

In zakaj? Ker navadna mila in pralna sredstva

samo površno odpravijo nesnago, Radion pa

vsebuje kisik, ki skupaj s peno izbornega Schichto-

vega mila prodira skozi tkanino in opere vsoko

perilo temeljito in snežnobelo. Zato

je z Radionom oprano perilo bolj

belo nego drugo perilo. Pri pri-

hodnjem pranju uporabite Radion,

ki Vam bo pomagal, da boste do-

bili snežnobelo perilo.

RADION
pere sam

sem potegnil prevleko z naslanjuča in tate-pete s sten, prevrnil sem vse predalčke pišalne mize in izkopal luknje v steno. Njegova gospodinja je potrdila, da je napisal oporočo, toda oporočo nisem mogel najti nikjer.

Nočega dane je pa prišel advokat s pravno oporočo pokojnega strica, napisano menda v času, ko sta se bila nekoliko sprila. V začetku se namreč nisva dobro razumela. In v tej oporoči je zaputel vse svoje premoženje do zadnjega bežiča svojih daljnih sestrični, napol gluba starci skatli.

Besnel sem, saj mi je vendar opetovan zagotavljal, da sem njegov edini dedič in samo za to sem poslušal njegove utopistične bedarje. Zdaj pa tako razočaranje!

Prišli so zame težki, bridki časi. Razen čakanja na dedičino nisem poznal nobenega opravila. In pri vsem tem sem moral še mirno gledati, kako ta stara škatla, dedinja, razmatrava denar na vse strani. Gotovo je bila od nepričakovane bogastva zblaznila, kajti nekaj let je zadovoljstvo, da je pognala vse podeljano bogastvo.

Meni se je godilo vedno slabše. Polagoma sem moral prodati vse svoje suknje. Nazadnje so mi ostala samo dela mojega strica s posvetilom, toda nihče jih ni hočel kupiti.

V silni jezi sem bronil z noge v kup neprodanih knjig. In veste, kaj se je zgordilo? Iz ene, iz tiste, ki je imela šesteto strani, je nekaj padlo.

Bila je oporoča.

Da, oporoča mojega strica, ki mi je v nji zapustil milijon. Ja pa nisem te knjige nikoli odpal. Kako neki naj bi bil ščit také čenče? To je bil zadnji izliv stricev pisanateljske žlike. Videj me je v duhu pred seboj, kako sem zatopljen v čitanje njegove dela in kako sem naenkrat našel njegovo oporočo, ki mi je prinesla bogastvo in srečo.

Toda kdo bi bil mogel to slutiti?

Iz Ptuja

— Odločen embrio na mestnemu pokopališču je prijavil policiji, da je našel na nekem grobu pod starimi venci zavoj, v katerem je bil zavit okoli 6 mesecov star embrio. Gre gotovo za prezgodnji porod.

— Predpustni čas nam oznanjuje številni plakati o raznih pustnih zabavah, ki jih bo letos na preteg in sicer kar po vrsti. Če se bodo vse te priedrete obvezne, je vprašanje, ker žepi so bolj prazni, saj je bilo v letosni sezoni že tak dovolj plesnih prireditev.

— Teksta poškodbna, 11-letna učenka Marinka Podgoršek iz Njive je v šoli tako nevrečno padla, da si je teko postodovala hrbitenico. Prepeljana je bila v bolnico.

Zvišana trošarina bo ubila trgovino

V Ljubljani so živila že itak najdražja v državi, kar najbolj občutijo konzumenti

Ljubljana, 29. januarja
V Ljubljani je nastalo med trgovci, pa tudi konzumenti veliko vznemirjenje zaradi nameravanega zvišanja mestne trošarine na nekatera živila. To si pač lahko razlagamo, saj trgovina v Ljubljani če da je bolj trpi zaradi visoke trošarine na nekaterih vrstah živil, ki jih ne moremo pristevati med luksum. Presestljivo je, da je na ljubljanskem živilskem trgu prodajna južnega sadja in zelenjave na dane za nekaj tisoč dinarjev. O tem se lahko prepričate, če pregledate knjige trgovcev z zelenjavo in sadjem na debelo. Se bolj presestljivo bi bilo številke o sadju, ki ga vtihotapljam v mesto številki ihotapci na glavnem kolodvoru in drugje. Toda o tem stvarih v Ljubljani molčimo.

Mestna občina ima po zakonu pravico do pobiranja trošarine in te pravice ji pri nas ni niti skušal kdo izpodobiti. Zavedamo se, da si mesto mora zagotoviti dohodek, zato se pa moramo zavarovati že v napretku, da ne govorimo proti trošarini sami na sebi. Toda sleherni občan ima pravico presojati, ali je odmera trošarne, ki ubija trgovino ter nevarno omenuje konzum, pravilna. Tudi v drugih mestih je uvedena mestna trošarina. Tako n. pr. znača v Zagrebu mestna trošarina na zelenjavo za 100 kg le dinar, v Ljubljani je pa 50krat višja! Ne vemo, s čim bi lahko upravili tako ogromno razliko, zlasti se, ko gre vendar za živila in ne luksuzno blago.

Izredno visoka je pri nas trošarina na južnega sadja, ki ga tudi ne moremo pristevati med luksum, zlasti še ker ga konzumiramo pozimi, ko ni mnogo domačega sadja. Mestna trošarina na pomaranče znača pri nas 1.50 din za kg. Zdaj jo hčemo zvišati, kakor tudi za drugo južno sadje in marmelade, na 2 din za kg. Pomišljiti je treba, da znača carina z vsemi

pristojbnimi 99 par na kg pomaranč in temu je še treba pristeti dinar banovinske trošarine. Državne in samoupravne trošarne značajo zdaj na pomaranče 3.49 din na kg, in sicer računamo brutto za netto. Primerljivo k temu trošarino v Zagrebu. Mestna trošarina na pomaranče in citrone znača v Zagrebu 20 par za 100 kg! Razen tega pa moramo upoštевati, da z zagrebška mestna občina dejže se trgovcem refakcijo na trošarino od 20 do 30%, glede na količino blaga, ki so ga prodali na podezelje.

V Ljubljani je tranzitno skladiste za sadje in zelenjavo, ki ga prodajajo trgovci na podezelje in ki je prosto mestne trošarine. Trgovci s sadjem in zelenjavo na debelo nimajo od tega skladista nobene koristi. Blago prodajajo na delež seveda ceneje, ker je prosto trošarine, kakor ljubljanskih prodajalcem. Ljubljanski prodajalci zaradi tega ne morejo konkurrirati okoliškim. Zato tudi delzeli ne kupujejo več v Ljubljani južnega sadja. Spretni ihotapci lahko zaslužijo pri zaboju jafščih pomaranč po 90 din Če upoštivamo vse to, pač lahko razumemo, kako silen udarec bi pomenila zvišana mestna trošarina. Na južno sadje jo nameravajo zvišati za 50 par pri kg.

Spošljeno znano je, da so v Ljubljani živila najdražja v državi, kar pač najbolj občutijo konzumenti in posredno trgovci. Zato bi konzumenti prizakovali, da bodo gospodje, ko sestavljajo trošarsko tarifu, to upoštivati ter pomisili, da ni vseeno, ali je decimalna pika pred ali za številom. Že lani smo opozarjali na izredno škodljive posledice previsoke trošarine in uvoznine za vse mesto in ne le za konzumente. Vendar se zdi, da se sestavljalcit tarife povsem nič ne ozirajo na to, ki misljijo o trošarini in uvozniini občani.

Kralj orožja Corrigan

Kako se služijo milijoni na račun prelite človeške krvi

Ki in Arabiji z njegovim orozjem, o njem nicares ne vedo.

Angleškega generala je ujet

Denis Michel Corrigan spada med najzanimivejše pustolovce naše dobe. Njegova karijera se je pričela leta 1915 med irskimi boji za neodvisnost. Corrigan je bil častnik irske republikanske armade in njegov začetnik je bil takrat predsednik republikanskega pokreta na Irskem sir Josef Plunkett. Corrigan se je kmalu proslavil s svojim odločnim odporom proti načrtu sira Rogerja Casementa, naj bi se Irski osvobodila z nemško pomočjo. Corrigan je odklanjal nemški denar in orozje, Pierre Desgranges, znan postava francoske vohunske službe, ga je pa podpiral v prizadevanju izkoristiti irski potret za svobodo za borbo zavezniških držav proti Nemčiji in Avstriji. Samostojnost Irskih naj bi bila placiča antante za to pomoč. Takrat se je jeli zanimati za irskega častnika tudi angleški orozarski magnat lord Beverley in kmalu je o njem govorila vsa Anglia.

Corrigan se je bilo namreč leta 1915 posredilo presestljiti s peščico dobrovoljev močno angleško ceto, obkoliti jo in ujeti generala Franka Percyja Crozierja. Angleži so imeli poznejno spetovanje priložnost osvetiti se Corriganu za to huzarsko bravuro, pa niso tega nikoli storili. Nad mladim pustolovcem je bedel lord Beverley. Corrigan je bitro napredoval in končno je postal načelnik generalnega štaba irske republikanske armade. Leta 1921 je pa odstopil in stopil v službo Casselove družbe.

Lord Beverley

Lord Beverley je star zdaj nad 60 let. To je eden najbogatejših lastnikov zemlje na Irskem in spada med najvplivnejše može na londonski borzi. V prvih letih našega stoletja je postal Casselov sodelnik Ernest Cassel, ki je bil rojen v Porenju, postal je pa angleški državljan, bankir in svetovalec kralja Edwarda VII. Imel je samo eno hčerko, zato pa mnogo delnic in interesov v orozarski industriji. Ko je umrl, je prevzela vse njegove deležne družbu, ki je njeno vodstvo kmalu prevzel lord Beverley. Casselova hčer, omožena z angleškim plemičem, se je dala izplačati.

ROLF FREMONT:

Svet o razvalinah

Pustolovski roman

Toda kaj bi moglo biti to?

Zaman sem si belil glavo, da bi uganil to. Zdravnik ni prenehral, čeprav je bilo to ostudo delo.

Kar je nehal in dvignil roko, v kateri je držal dolgo pinceto. S koncem pincete je držal nekaj majhnega, konicastega in okrvavljenega.

— Kaj je? — sta vprašala sodnik in inspektor radovedno. Tudi Benson in Bouvier, ki sta se ta čas pogovarjala pri oknu, sta prihitela k mizi.

Zdravnik je močno pomočil pinceto z najdeno trščico v vodo v posodi na mizi in voda je postala takoj rdeča.

Ko je potegnil iz vode oprano pinceto, so se vsi zgrozili. Zdravnik je držal s pinceto košček lešketajoče se kovine.

— Torej krogla v glavo? — je prekinil Karagin pripovedovanje svojega tovarisanja.

— Da, krogla in sicer dum-dum, ki je v lobaju eksplodiral in jo tako strašno zdrobil.

Zdravnik je našel kakih 14 večjih in manjših koščkov in izjavil, da je zato vztrajal na razlesenju, ker se mu je zdela rana že na prvi pogled zelo sumljiva.

— Benson? Kako se je vedel pri tem Ben-

son? Ali nisi opazil nič sumljivega? — je posegel Prosv Rostovskemu v besedo.

— Benson? Priznati moram, da se zanj v tistih trenutkih nisem dosti zmenil. Niti na misel mi ni prišlo, da bi mogel biti on v kakršnikoli zvezi z umorom. Zdaj se pa spominjam — da, to vem zanesljivo. — Benson se je pri zdravnikovih be sedah nekam čudno ozrl na Bouviera in obema se je nekaj časa poznala na obrazih zadrega.

— Kdo je ta Bouvier?

— Bensonov sorodnik, mlad dečko, ki se baje noče poročiti z Bensonovo varovanko, neko Evelino Martelovo. Zadnje čase je postal najintenjsi tovarnarjev pomočnik, drugate je pa pošten in prijazen mladenič, proti kateremu ne pride od nikoder nobena pritožba. Njun nemir in presenečenje sta se mi zdela povsem naravna. Toda se te si zdita sumljiva, bi to seveda marsikaj izpremenilo na stvari.

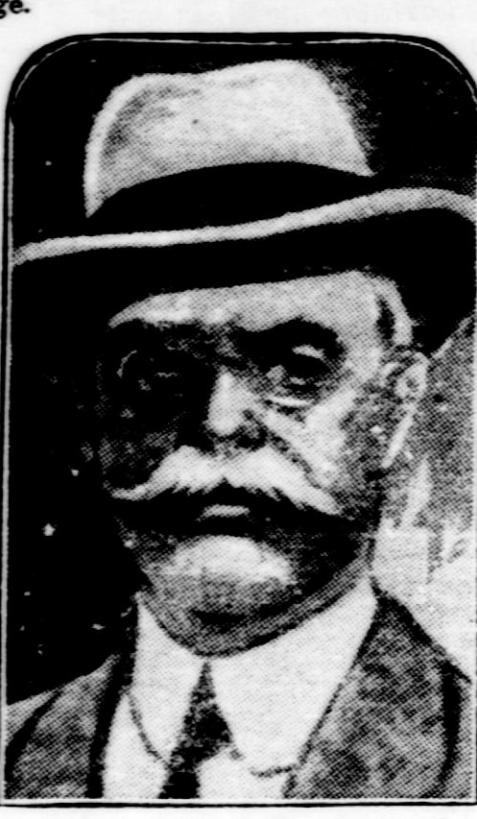
— Gotovo — toda o tem pozneje. Zdaj pa nadaljuj, prosim.

— Tako bo moje pripovedovanje končano. Zdravnik je narekoval na protokol, da je bil Barker ustreljen v glavo, da je bila krogla najbrž eksplozivna in da je raznesla lobanje. Sele potem je sledil padec s skale in posledica tega so bile nove rane — toda že posmrtné. Potem je sodnik odredil strogo preiskavo, da se točno ugotovi, kako in kdaj je odšel Barker iz tovarne.

— Končno sta oblekla ubogega Borisa in ga polo-

Z zlatezen zamašena usta

Med svetovno vojno je postala iz te družbe industrijska in finančna velesila. Za trgovino z orozjem ni bilo nobenih državnih meja in narodnih interesov. Lord Beverley je skulil težko milijone pri orozju, ki so ga dobavljale Vicksense tvornice zavezniškim državam, mnogo več pa se pri orozju, ki je šlo preko Švedske in Švici v sovražne države. Največja transakcija, dobera 100.000 pušk preko Barcelone Nemcem, se je izjavila zaradi čuječnosti Francozov. Toda s tem kupčija ri pada v vodo, kajti Francozi so prepredeli dobrovo orozje samo s tem, da so dal zanj posredovalcu Luksemburščaku Hahnu, več nego so ponujali Nemci. Ko so po vojni prakso Švicer orozje Nemci, je prislo na dan tudi ime lorda Beverleyja. Toda okrog njega je bila zlata ograja in interpelacije v spodnji zbornicu so kmalu utihnilo. Z zlatom se dajo zamašiti vsaka usta. Beverley je ta čas že izkazoval Angliji važne usluge.

Plunkett

Francoski strokovnjak v trgovini z orozjem in bivši častnik vohunske službe, kiž je Belval leta 1916, da je bil celo Basil Zaharov proti temu magnatu samo detajlist, izpoljuje povelja višjih mest. Zaharov pa zavpušča to mnenje potrjuje. Dokazano je, da od leta 1918 ni bilo nobene večje dobove orozja brez sodelovanja Beverleyja in njegove desne roke Corrigana. Kapitan Gardiner, ki je zatajil z orozjem Abel Krima, je bil njun agent. Vojna za Gran Chaco, vojna v Abesiniji, krava spopadi na vzhodu, skratka vsako prelivanje krvi je zvišalo njuno dividende.

Verižništvo z orozjem

Lani jeseni je lord Beverley iz zdravstvenih ozirov odložil predsedstvo in se umaknil iz javnega življenja. Njegovo dedičino je prevzel Corrigan. Kmalu potem se je posprstil položaj na Daljnem vzhodu. Casselov konzorcij, zdai na čelu s Corrigonom, si je priboril tam na trgu orozja vidulinino mesto in sicer ne samo v neposrednih dobach. Japonske tvornice orozja Mitsubishi so potrebovale kredit za razširjenje proizvodnje. Dal jim ga je proti udeležbi v japonski narodni industriji Corrigan. Na drugi strani pa deluje enako uspešno njegov zastopnik Hugo Lustig, svetovalec kišiške vlade v zadevah oborževanja.

Predno bosta sklenila Japonska in Kitajska mir, bo zaslužil Corrigan mnogo več, nego nagrada za vse angleško imetje, kar ga je in ga se bo unikla ta vojna. In ko se bodo Japonci polasti kitajskoga trga, bodo našli tam zastopnika angleškega kapitala Corrigana, ki ga ne bodo mogli zapoditi iz Kitajske. Kteri pride tja znotra preko Tokia. Tako vidimo, da se na eni strani preliva dragocena človeška kri in imenu nekakšnih idealov in v velikih idejih, na drugi strani pa služijo brezvestnežni milijoni in milijone na račun prelite človeške kri.

Pogumna žena

Violet Cressy Marcksova je preživela v 20 letih toliko pustolovčin v vseh delih sveta, da bi težko vse našela. Najdržnejša je bila njena pot po reki Amazonki. V svojih spominskih pripoveduje, kako ji je utripravo srce, ko je neke temne noči v pragozdu zbudila velika strupena kača, ki ji je lezla po roki. Po orozju ni mogla sedeti, pomagati si je moral druga. Previdno je dvignila roko in prijela kačo za glavo. Stisnila jo je na vso moč, toda ukrotiti je ni mogla. Kača se je izmaznila in jo ugriznila v stegno. Znova jo je zgrabilna in končno zadušila. Sele potem je lahko mislila na rano. Celih deset ur je sedela z zrkalom v roki in gledala, ali se je kaj spre-

menila barva njenih oči in jezika. Ce bi se bilo to zgodilo, bi imela dokaz, da udinuje kačja pik in napozejne v dveh dneh bi bila mrta. Dvakrat je dobila visoko temperaturo, slednji je pa nevarnost minila.

Neki maharadža v severni Indiji jo je povabil na lov na tigre. Ostala je pri njem več mesecov. Nekega dne se je napotila z dvema Indijcema na izprehod v džunglo in ostala je čez noč v koci domačinov. Čeprav so okrog kobe goreli ognji, da bi zastrašili divje zveri, se je priplazil do kote krasen tiger, ki je že dolgo vzemirjal vso okolico. Violet je zasišala ponoti ropot in šla je pogledati, kaj se godi. V roku je imela samo krepelce. Podnevi je skupina Indijcev željno ogledovala njeno orozje. Pred kodo je pa zaledala orjaškega tigra, ki je ga kdo hoče ukrasti. Pred kodo je pa zaledala orjaškega tigra, ki je ga kdo hoče ukrasti. Pred kodo je pa zaledala orjaškega tigra, ki je ga kdo hoče ukrasti.

Strašne trenutki je preživelata tudi v severni Finski. Bilo je v januarju. Violet ni bila prav precenila časa in razdalje. Tako so prispele njeni sanji v melegini noči do rusko-finske meje, kjer se posebno v mizilnih nočeh ruski volkovi radi selijo na Finsko. Za sanmi se je pognoval 14 volkov. Laponski kočija je poganjal konje kar je mogel. Violet je pa odganjala volkove z bitem. Mahala je okrog sebe na vso moč in lačne zverine so res dale sproti odganjati. Ta napeta borba je trajala tako dolgo, da so srečno prispele do bližnje laponske naselbine.

Čez 10 let vrnjen spomin

V švedskem mestu Göteborgu je umrl ondan dan švedski častnik Gustav Dunar, star 57 let. Mož je doživel med svetovno vojno eno najudovitejših prigod. Služil je v angleški vojski in ob koncu leta 1916 ga je na zapadnem bojišču v Švedske velika mina. Ko se je v vojni bolnični zavedel, se ni mogel več spomniti na svojo preteklost, niti na to, kako mu je ime. V njegovem suknju so našli dokumente na imenakadških stotnik Charley Grosvenor de Montalt. Švedski častnik je sedel v streških jarkih kakor negovi tovarini v srajci in v splošni zmedji po eksploziji je pograbljen namesto svojega suknja svojega soseda Kanadca, ki je bil ubit.

Potem je preživel Dunar deset let pod tujim imenom v domnevi, da je res kanadski stotnik de Montalt. Porobil se je celo v angleški vojski in ob koncu leta 1916 ga je na zapadnem bojišču v Švedske velika mina. Pozneje se je vse pojasnilo. V tej zvezni je zanimačna še ena epizoda. Predno se je Gustav Dunari vrnil spomin, je prispele neko v Stockholmu, na vse vedel, da je v svojem rojstnem mestu. V restavraciji ga je srečal njegov brat, ki ga sicer nismo spoznali, pa je na delu svojemu prijatelju, sedemčemu z njim pri mizi: Poglej, tale mož tam bi utegnil biti moj brat, ker mu je presestljivo podoben.

Spalno bolezen je premagal

Nedavno je umrl v francoskem departementu Creuse pozabljen in zapuščen dr. Jeabeau. Zasluge tega skromnega podjetnika zdravstva so ogromne. On je bil tisti, ki je premagal spalno bolezen v Africi in resil smrtni na tisoče ljudi. Po desetletnem delu v Kamerunu je stopil leta 1934 v pokoj in se naselil v svoji leseni hišici. Dočko pa ni užival zasluženega pokoja, kajti že dve leti po povratku v Francijo je umrl.

Spalna bolezen je bila že od nekdaj pravilna v Kamerunu, te do svetovne vojne nemške kolonije. Leta 1901 so Nemci poskusili premagati to nevarno bolezen. Nemški zdravniki so ugotovili, da prenaša spalno bolezen muha ce-če, zveča, ki se senci v gozdovih v bližini močvirja. Ta muha se boji solnca, suhega zraka in luči. Nemci so začeli sekati pragozdove. Toda to ni lahka naloga.

V začetku svetovne vojne so bili Nemci pregnani iz Afrike. Kamerun je zdaj francoski. Leta 1916 je jel